

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ННІ «Інститут геології»

Кафедра *геофізики*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з
науково-методичної роботи
роботи

 Олександр ШАБАТУРА
«26» *серпня* 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методологія та організація роботи над дисертацією
доктора
філософії в галузі природничих наук
для аспірантів

галузь знань
спеціальність
спеціалізації

10 Природничі науки

103 Науки про Землю

Загальна та регіональна геологія; економічна геологія; гідрогеологія; геофізика; геологічна інформатика (геоінформатика);

геологія нафти і газу; мінералогія, кристалографія

освітній рівень
вид дисципліни

III Доктор філософії

Обов'язкова

Форма навчання

денна

Навчальний рік

2022 / 2023

Семестр

1

Кількість кредитів ECTS

4.0

Мова викладання, навчання
та оцінювання

українська

Форма заключного контролю

іспит

Викладач: *Безродна Ірина Миколаївна, кандидат геологічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри геофізики*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

© Ірина БЕЗРОДНА., 2022 рік

КИЇВ - 2022

Розробник: Безродна Ірина Миколаївна, кандидат геологічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри геофізики

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о.зав.кафедри геофізики

Олександр ШАБАТУРА
Протокол № 19 від «29» червня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією **ННІ «Інститут геології»**

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії Всеволод ДЕМИДОВ

Мета дисципліни – ознайомлення здобувачів вищої освіти з принципами організації наукових досліджень в галузі природничих наук (Науки про Землю) в Україні і світі, особливостей підготовки дисертації доктора філософії, визначення мети, завдань, об'єкта і предмета досліджень, структури дисертації, вимогами до окремих структурних елементів, підбором і роботою із спеціальною науковою літературою, проведення польових і лабораторних досліджень, процедурою захисту дисертації і підготовки документів атестаційної справи.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Володіти навичками самостійної наукової роботи в галузі наук про Землю.
2. Знати принципи проведення науково-дослідницьких робіт.
3. Вміти аналізувати та обробляти результати експериментальних вимірів.
4. Володіти навичками математичних перетворень, побудови алгоритмів, методами апроксимації; вільно володіти загально вживаними термінами відповідної області досліджень.

Анотація навчальної дисципліни / референс: предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія та організація наукових досліджень в галузі природничих наук в Україні і світі, особливості проведення наукових досліджень за спеціальністю «Науки про Землю», особливості підготовки, написання і захисту дисертаційної роботи.

Завдання (навчальні цілі) – формування професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності в галузі природничих наук за спеціальністю «Науки про Землю», зокрема: теоретична підготовка з питань сутності понять і категорій методології наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик і змісту досліджень, розробки етапів та форм процесу наукового дослідження; організації дисертаційного дослідження; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх в практику.

5. Результати навчання за дисципліною:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		<i>Форма/Методи викладання і навчання</i>	<i>Форма / Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
1.1	Поняття методології, методики та методів в наукових дослідженнях	<i>Лекції, практичні самостійне навчання</i>	<i>тест</i>	<i>до 20 %</i>
1.2	Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи	<i>Лекції, практичні самостійне навчання</i>	<i>--/-</i>	<i>до 10 %</i>
1.3	Вимоги до оформлення дисертації	<i>Лекції, практичні</i>	<i>--/-</i>	<i>до 10 %</i>
2.1	Технологія роботи над дисертацією	<i>Лекції, практичні самостійне навчання</i>	<i>реферат</i>	<i>до 10 %</i>
2.2	Публікувати результати дисертаційного дослідження	<i>Лекції, практичні самостійне навчання</i>	<i>тест</i>	<i>до 10 %</i>
2.3	Підготовлювати захист дисертації та оформляти документи атестаційної справи	<i>Лекції, практичні самостійне навчання</i>	<i>--/-</i>	<i>до 20 %</i>

3.1	Наукові дослідження в пріоритетних напрямках роботи інституту	Лекції, практичні самостійне навчання	--/-	до 10 %
4.1	Норми наукової етики та академічної доброчесності	Лекції, практичні самостійне навчання	тест	до 10 %

**Співвідношення результатів навчання дисципліни
із програмними результатами навчання**

Результати навчання дисципліни								
Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
Знати норми наукової етики і академічної доброчесності	+			+	+	+	+	+
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефакхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми Наук про Землю, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.					+	+	+	+
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.		+	+		+	+		
Вміти працювати в команді.					+	+	+	+
Планувати та виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за спеціальністю Науки про Землю та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.				+			+	

Структура курсу: лекційні і практичні заняття, самостійна робота аспірантів.

Схема формування оцінки:

Форми оцінювання студентів:

1. Семестрове оцінювання:

1) Самостійні роботи (8 рефератів та виступи на практичних заняттях протягом навчання) – 50 балів (рубіжна оцінка 30 балів)

2) Контрольна робота – 10 балів (рубіжна оцінка - 6 балів)

3) Оцінка на іспиті – 40 балів (рубіжна оцінка 24 бали)

2. Підсумкове оцінювання у формі іспиту: максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 бали. Під час іспиту аспірант надає відомості про особливості навчання в аспірантурі та підготовки дисертаційної роботи з використанням отриманих знань та вмінь. Підсумкове оцінювання у формі іспиту є обов'язковим.

Результати навчальної діяльності аспірантів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами роботи аспіранта впродовж усього семестру, як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру та отриманих під час іспиту.

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Аспірант не допускається до підсумкового оцінювання у формі іспиту, якщо під час семестру набрав менше 20 балів.

Організація оцінювання: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає: складання вісьми самостійних реферативних робіт та виступів на практичних заняттях; контрольна робота з теоретичного матеріалу. Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	Принципи навчання в аспірантурі. Освітньо-наукова програма, навчальний план, індивідуальний план аспіранта.	2		8
2	Поняття наукової діяльності та наукових досліджень Нормативно-правове регулювання наукової діяльності в Україні	2	2	10
3	Організація наукових досліджень в Україні та університеті окремо.		2	10
4	Дисертаційна робота як вид наукового видання та результат наукових досліджень	2	2	10
5	Структура дисертації	2		8
	Контрольна робота			
6	Плагіат. Його види		2	10
7	Фахові журнали України та світу		2	8
8	Міжнародні бази даних Scopus та Web of science. Принципи користування		2	8
9	Методи наукових досліджень в науках про Землю		2	8
10	Вимоги ДАК при прийнятті дисертації до захисту. Вимоги до складу спеціалізованої ради		2	8
11	Алгоритм проведення процедури підготовки до захисту дисертації доктора філософії в КНУ		2	8
	ВСЬОГО	4	18	96

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – **4** год.

Практичні – **18**

Консультації - **2** год.

Самостійна робота - **96** год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основна:

1. Безродна І.М., Соловійова О.З. «Пам'ятка для аспірантів ННІ «Інститут геології»» // <http://www.geol.univ.kiev.ua/docs/asp/Мемо.pdf>
2. Вимоги до оформлення дисертації, затверджені Наказом МОН України від 12 січня 2017 р. № 40
3. Закон України про вищу освіту. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37–38. С. 2004 / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Закон України про освіту. Відомості Верховної Ради. 2017. № 38–39. С. 380 / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України про наукову і науково-технічну діяльність
6. Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти «Науки про Землю». Третій (освітньо-науковий) рівень. Галузь знань – 10 «Природничі науки», спеціальність 103 «Науки про Землю». К.: КНУ, 2021.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423 «Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника». К.: «Толока», 2008. — 31 с.
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника»
9. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 (зі змінами)
10. [Порядок](https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Vks_N105-32_14.02.2020.pdf) вирішення конфліктних ситуацій в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка // https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Vks_N105-32_14.02.2020.pdf
11. Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167 (набрав чинності 19 березня 2019 р.)
12. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Постанова Кабінету міністрів від 12 січня 2022 р. № 44
13. Стандарт вищої освіти України. Рівень вищої освіти – Третій (доктор філософії) рівень. Ступінь вищої освіти – Доктор філософії. Галузь знань – 10 Природничі науки. Спеціальність – 103 Науки про Землю. Наказ МОН № 28 від 19.09.2022 р.
14. Цеков Ю.І. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації. К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. 64 с.
15. Швець Ф. Д. Основи наукових досліджень. Навч. Посібник/ Ф. Д. Швець – Рівне: НУВГП, 2013. – 208 с.

Додаткова:

1. Mukhailov V.A., Bezrodna I.M., Ivanik O.M. Monitoring research of geological media state in Taras Shevchenko National University of Kyiv // Матеріали XIII Міжнародної конференції “Моніторинг геол. проц. та еколог.стану серед.”, Київ,2019.
2. [Антикорупційна програма](http://www.univ.kiev.ua/ua/official/preventing-corruption) Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://www.univ.kiev.ua/ua/official/preventing-corruption>
3. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2017. 272 с.

4. [Етичний кодекс](https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Ethical-code-of-the-university-community.pdf) Київського національного університету імені Тараса Шевченка // https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Ethical-code-of-the-university-community.pdf
5. [Інструктивний лист](#) МОН України «Щодо врегулювання питань про присудження наукових ступенів» від 26.04.2021 за № 1/11-2885
6. Ковальчук В.В. Моїсеєв Л.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
7. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2014. 622 с.
8. [Лист МОН України від 14.05.2020 №1/9-249](#) «Щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій»
9. Михайлов В.А., Гожик А.П., Шунько В.В. Головні засади розвитку геологічної освіти і науки в ХХІ сторіччі // Геологічна освіта та наука в ХХІ столітті. Проблеми викладання геологічних дисциплін. К.: ВГЛ „Обрії”, 2006. С. 7–11
10. Михайлов В., Курило М. Досвід роботи спеціалізованої вченої ради Д 26.001.32 при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка // Геолог України. 2013. № 2 (42). С. 32–35.
11. Михайлов В.А., Вижва С.А. Стан і проблеми вищої геологічної освіти в Україні // Вісник КНУ. Геологія. 2014. № 3 (66). С. 61–67.
12. Моркун В.С., Ступнік М.І., Тронь В.В. Підготовка і захист дисертації на здобуття наукового ступеня у галузі технічних наук. Інформаційно-довідковий посібник. Кривий Ріг, 2014. 128 с.
13. Основи методології та організації наукових досліджень. Навчальний посібник / Конверський А.Є., Лубський В.І., Горбаченко Т.Г. та ін. К.: «Центр учбової літератури», 2010. 352 с.
14. [Положення](#) про асистентську педагогічну практику аспірантів/ад'юнктів Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2020 рік). Введено в дію [наказом](#) ректора від 28.05.2020 №162-34 // https://asp.knu.ua/doc/OND/Pedagogical_practice_2020.pdf
15. Положення про підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.1999 р. № 309
16. [Положення](#) про виявлення та запобігання академічному плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (введено в дію наказом ректора від 10 березня 2020 року №197) // https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Regulat_plagiary_2020.pdf
17. Пономаренко Л.А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. К.: «Толока», 2010. 80 с.
18. [Статут](#) Київського національного університету імені Тараса Шевченка // https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/statut-22-02-17.pdf